Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego mają na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka.

Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje rodzicom dziecka, jednemu z rodziców dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka oraz osobie uczącej się, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę** albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674,00 zł.** W sytuacji, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę** nie przekracza kwoty **764,00 zł.**

Ponadto, przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych określają zasadę „**złotówki za złotówkę**" zgodnie, z którą w przypadku, gdy dochód rodziny przekracza kwotę kryterium dochodowego w przeliczeniu na osobę w rodzinie, (tj. kwotę **674 zł** lub **764 zł.**) pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej zgodnie z poniższymi wytycznymi:
W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, o której mowa wyżej, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują **w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.**

Z kolei **łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie** w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym:

1) zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych zasiłków;
2) dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych dodatków;
3) dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, podzielonych przez 12.

W przypadku, gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z przepisami ustawy jest niższa niż 20,00 zł, **świadczenia nie przysługują.**

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

1) **18** roku życia, lub
2) w przypadku nauki w szkole do ukończenia przez dziecko **21** roku życia, albo
3) do ukończenia przez dziecko **24** roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje również tzw. **"osobie uczącej się"** w szkole lub szkole wyższej do czasu ukończenia przez nią 24 roku życia.
Osoba ucząca się - to osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:
95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje jeżeli:

1) dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
3) osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
4) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,
5) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka, chyba że:
   a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
   b) ojciec dziecka jest nieznany,
   c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
   d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
   e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;";
6) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Dodatki do zasiłku rodzinnego:

1. Dodatek z tytułu urodzenia dziecka:

Przysługuje do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia. Dodatek przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. **Dodatek przysługuje jednorazowo w wysokości 1000,00 zł.**
Pozostawania pod opieką medyczną nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

2. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:

Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu dziecka lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego.
Dodatek przysługuje nie dłużej niż przez okres:

- **24** miesięcy kalendarzowych;
- **36** miesięcy kalendarzowych, jeżeli rodzic bądź opiekun sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- **72** miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie, niezależnie od liczby dzieci pozostających pod opieką. Kwotę dodatku przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka przysługuje jeden dodatek.
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego nie przysługuje jeżeli:

1) osoba bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy;
2) osoba podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, która uniemożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
3) dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno wychowawczym i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
4) w okresie urlopu wychowawczego osoba korzysta z zasiłku macierzyńskiego,
5) korzysta ze świadczenia rodzicielskiego.

3. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka:

Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, **jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne** na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ **drugi z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznany albo powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.**
Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.
Przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych precyzują, że osoba samotnie wychowująca dziecko to: panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem.
Dodatek przysługuje w wysokości **193,00 zł** miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż **386,00 zł** na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dodatek przysługuje w kwocie **273,00 zł** miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż **546,00 zł** na wszystkie dzieci.

4. Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej:

Przysługuje w wysokości **95,00 zł** miesięcznie na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

5. Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka:

Przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności oraz powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.
Dodatek przysługuje w wysokości 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia i 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

6. Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego:

Dodatek przysługuje **raz w roku w wysokości 100,00 zł.** na dziecko, w związku z rozpoczęciem przez dziecko nowego roku szkolnego. Dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne.

7. Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki, od września do czerwca następnego roku kalendarzowego:

a) w związku z zamieszkaniem przez dziecko w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Dodatek przysługuje w wysokości **113,00 zł** miesięcznie na dziecko.
b) w związku z dojazdem dziecka z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej. Dodatek przysługuje w wysokości **69,00 zł** miesięcznie na dziecko.